

Strasbourg, 2016.4.12.
COM(2016) 220 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK

**Értékelés a külső határok igazgatása területén a schengeni vívmányok alkalmazásának
2015. évi értékelése során feltárt súlyos hiányosságok kiküszöbölését célzó görögországi
cselekvési tervről**

1. Bevezetés

Az uniós állam-, illetve kormányfők március 7-én megállapodtak¹ arról, hogy kiemelt feladatként elő kell mozdítani a schengeni térség helyreállítását célzó bizottsági ütemterv² valamennyi elemének megvalósítását, hogy az év végéig megszűnjön az ideiglenes belső határellenőrzés, és helyreálljon a schengeni térség rendes működése. A Bizottság közleménye részletesen bemutatja azt az intézkedéscsomagot, amely a schengeni térség rendes működésének helyreállítására, és ezzel egyidejűleg a nyomásnak kitett tagállamoknak történő teljes körű segítségnyújtás biztosítására irányul. A csomag olyan konkrét intézkedéseket tartalmaz, amelyek kezelik az EU külső határainak igazgatása terén tapasztalható hiányosságokat. E hiányosságok orvoslása lehetővé teszi a belső határokon kivételesen visszaállított ellenőrzések megszüntetését. Az ütemterv bemutatta, hogy a schengeni szabályokban foglalt eljárások alkalmazásával miként állítható helyre még az év vége előtt a schengeni rendszer működése. Az intézkedések közé tartozik, hogy Görögország cselekvési tervet dolgoz ki a határigazgatás terén azonosított hiányosságok kezelésére vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtása céljából. A görög hatóságok által előterjesztett cselekvési tervről készített bizottsági értékelést bemutató mostani jelentés az eljárás keretében előirányzott következő lépés.

Az eljárás

Az 1053/2013/EU rendelet (a továbbiakban: a rendelet) létrehozta a schengeni vívmányok alkalmazását ellenőrző értékelési és monitoringmechanizmust³. E mechanizmus keretében a tagállamok és a Frontex szakértőit tömörítő, Bizottság által vezetett csoportok rendszeres – bejelentett vagy bejelentés nélküli – értékelő látogatásokat tesznek. Minden látogatásról schengeni értékelő jelentés készül. Amennyiben a jelentés hiányosságokat állapít meg a külső határok igazgatása terén, a Tanács a Bizottság javaslata alapján ajánlásokat fogad el a végrehajtandó korrekciós intézkedésekről. A külső határok igazgatása terén mutatkozó súlyos hiányosságok esetén a Bizottság emellett bizonyos konkrét lépések megtételét is javasolhatja az érintett tagállamnak, a tanácsi ajánlásnak való megfelelés biztosítása céljából (a Schengeni határ-ellenőrzési kódex⁴ 19b. cikke).

Annak érdekében, hogy az értékelési mechanizmusok a lehető leghatékonyabbak legyenek és a rendelet 16. cikkével összhangban, az értékelés tárgyát képező tagállamnak a tanácsi ajánlás elfogadását követően három hónapon belül⁵ cselekvési tervet kell a Bizottság és a Tanács elé terjesztenie az azonosított hiányosságok orvoslásáról. A Bizottság a cselekvési terv kézhezvételét követően egy hónapon belül a Tanács elé terjeszti a tagállami hatóságok által benyújtott cselekvési terv alkalmasságáról készített értékelését.

Az eljárás alkalmazása Görögországra

Görögország tekintetében már folyamatban van az eljárás, miután 2015 novemberében értékelték a schengeni vívmányok alkalmazását a külső határok igazgatása terén. A Bizottság 2016. február 2-án elfogadta a helyszíni látogatások alapján összeállított értékelő jelentést,

¹ SN 28/16.

² COM(2016) 120 final, 2016.3.4.

³ HL L 295., 2013.11.6., 27. o.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2006. március 15-i 562/2006/EK rendelete a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról (HL L 105., 2006.4.13., 1. o.; kodifikált szöveg: HL L 77., 2016.3.23., 1. o.).

⁵ Egy hónapon belül abban az esetben, ha a tanácsi ajánlás következtetései szerint az értékelés tárgyát képező tagállam mulasztásai súlyosak.

amely súlyos hiányosságokra világított rá a Görögország által végrehajtott külső határellenőrzés terén⁶. A Tanács 2016. február 12-én elfogadta a korrekciós intézkedésekre vonatkozó ajánlásokat⁷. Mivel az értékelő jelentés súlyos hiányosságokat tárt fel, a Bizottság 2016. február 24-én végrehajtási határozatot fogadott el, amely tartalmazza a Görögország által végrehajtható konkrét intézkedésekre vonatkozó ajánlást⁸.

E közlemény bemutatja az értékelő jelentésben azonosított súlyos hiányosságok kezelését célzó, a görög hatóságok által 2016. március 12-én előterjesztett cselekvési terv alkalmasságáról készült bizottsági értékelést. Az értékelés figyelembe veszi a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 19b. cikke szerinti bizottsági ajánlás végrehajtásáról szóló első eredményjelentést is, amelyet Görögország 2016. március 12-én a cselekvési tervvel együtt benyújtott a Bizottságnak.

Mivel Görögországban folyamatosan változik a helyzet, tekintetbe vették az olyan új fejleményeket is, mint például az EU–Törökország közös cselekvési terv vonatkozó részeinek végrehajtása, valamint az uniós fogadóállomások koncepciójának görögországi végrehajtása és működése, amiről a Bizottság eredményjelentései is rendszeresen beszámolnak. Ennek megfelelően a mostani jelentés a jelenleg rendelkezésre álló tények alapján értékeli a görög hatóságok által bemutatott cselekvési terv alkalmasságát, és nem érinti a görög hatóságok által készített második jelentést, amelyet a rendelet 16. cikkének (4) bekezdésével összhangban kell benyújtani.

„A schengeni rendszer helyreállítása – ütemterv” című bizottsági közlemény ismertette a fentiekben vázolt eljárást és az eddig megtett lépéseket. Rámutatott továbbá, hogy ha a migrációs nyomás és a külső határellenőrzés súlyos hiányosságai május 12-ét követően is fennállnak, a Bizottság a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 26. cikkének (2) bekezdése alapján köteles lesz javasolni a Tanácsnak a belső határellenőrzésekre vonatkozó összehangolt uniós megközelítés mindaddig történő alkalmazását, amíg a külső határok ellenőrzése terén fennálló strukturális hiányosságokat mérséklik, illetve orvosolják. A Bizottság megerősíti, hogy készen áll erre a lehetőségre, és szükség esetén késedelem nélkül fog cselekedni.

A Bizottságnak a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 26. cikke szerinti bármely javaslata csak a belső határ azon szakaszainak tekintetében irányozhatja elő a határellenőrzést, ahol ez a közrendet és a belső biztonságot fenyegető veszély kezelése céljából szükséges és arányos intézkedésnek minősül. Bármilyen javasolt határellenőrzés ideiglenes jelleggel, és – a kezelendő veszély függvényében – a lehető legrövidebb időtartamra kerülhet bevezetésre. „A schengeni rendszer helyreállítása – ütemterv” című bizottsági közlemény továbbá kifejti, hogy ha az átfogó helyzet megengedi, arra kell törekedni, hogy a schengeni térségben minden belső határellenőrzés a bevezetésétől számított hat hónapon belül, vagyis 2016. november közepére megszűnjön.

Végül a fentiek fényében helyénvaló újfent hangsúlyozni, hogy a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 26. cikkének alkalmazása a schengeni térség átfogó működésének biztosítékát jelenti. Nem jelent korlátozó intézkedést egyetlen tagállammal szemben sem, továbbá nem célja, hogy bármely tagállamot kizárja a schengeni térségből.

⁶ C(2016) 450.

⁷ A Tanács 2016. február 12-i 5895/16. sz. dokumentuma.

⁸ C(2016) 1219.

2. Általános értékelés

A görög hatóságok által bemutatott cselekvési terv a tanácsi ajánláshoz kapcsolódik, ugyanakkor adott esetben a Bizottság ajánlására is támaszkodik. Felvázolja a már megvalósult, valamint az említett ajánlások végrehajtása céljából tervezett korrekciós intézkedéseket.

A Tanács ajánlása 49 pontot sorolt fel, amelyek a regisztrációs eljárást, a határőrizetet, a kockázatelemzéseket, a nemzetközi együttműködést, a humán erőforrást és képzést, a határforgalom-ellenőrzési eljárásokat, valamint az infrastruktúrát és a berendezéseket érintik. A Tanács ezen túlmenően általánosabb értelemben javasolta Görögországnak a megfelelő intézkedések meghozatalát annak érdekében, hogy Görögország valamennyi külső határán a schengeni vívmányoknak megfelelően történjen a külső határok ellenőrzése, és így ne kerüljön veszélybe a schengeni térség működése.

A Tanács rámutatott, hogy az azonosítási és regisztrációs eljárás megfelelő működése, valamint a megfelelő befogadási feltételek elengedhetetlenül szükségesek, hiszen a más tagállamokba irányuló másodlagos migrációs mozgások a schengeni térség egészének működésére nézve kockázatot jelentenek, és emiatt már több tagállam is visszaállította a határellenőrzést belső határain. A Tanács ezért kiemelte annak jelentőségét, hogy minden azonosított hiányosságot a lehető legrövidebb időn belül orvosoljanak, és e tekintetben részletesen kifejtette a konkrét ajánlások végrehajtására vonatkozó prioritásokat.

Ami a görög hatóságok által előterjesztett cselekvési terv alkalmasságát illeti a javasolt intézkedések tartalma, ütemezése és finanszírozása tekintetében, a Bizottság számos intézkedés vonatkozásában részletesebb ismertetést és/vagy pontosítást tart szükségesnek, hogy lehetővé váljon a javasolt intézkedések időben történő nyomon követésének és végrehajtásának megfelelő értékelése és ellenőrzése. Ezek az elemek ahhoz is nélkülözhetetlenek, hogy a rendelet 16. cikkének (6) bekezdése értelmében a Bizottság teljes körű tájékoztatást nyújthasson az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

E közlemény 3. fejezete áttekintést ad azon korrekciós intézkedésekről, amelyek tartalmát tekintve a Bizottságnak további információkra vagy pontosításra van szüksége.

Általánosságban a különféle intézkedések végrehajtásának ütemezését, finanszírozását és a kapcsolódó felelőségeket illetően a Bizottság az alábbi átfogó megállapításokat fogalmazta meg.

Ütemezés

Több intézkedés időpontjára vonatkozóan a „folyamatban” megjegyzést tüntették fel, amely nem kielégítő. A nyomon követés céljából valamennyi javasolt intézkedéshez pontos időkeretnek kell társulnia, különösen ami a felszerelések vásárlását (12. és 38. intézkedés), a különleges rendszerek kidolgozását (1–9. intézkedés, amennyiben az intézkedés összefügg a migránsok adatainak feltérképezését szolgáló új rendszer létrehozásával, továbbá a 12., 15., 35. és 48. intézkedés), az infrastruktúra közösségi vívmányokkal való összeegyeztetését (36. intézkedés), valamint a tervezett képzési tevékenységeket (19., 20. és 29. intézkedés) érintő intézkedéseket illeti.

Felelősség

A görög hatóságok által előterjesztett cselekvési terv bizonyos intézkedések összefüggésében nem tartalmaz elegendő információt a végrehajtásért, illetve a végrehajtás nyomon

követéséért felelős hatóságokról. A cselekvési tervet ki kell egészíteni a cselekvési terv átfogó végrehajtásáért, illetve az egyes intézkedések végrehajtásáért felelős hatóságokra vonatkozó információkkal, továbbá az intézkedések végrehajtásához kapcsolódó esetleges nemzeti nyomkövetési mechanizmusokra vonatkozó bővebb tájékoztatással.

Finanszírozás

A görög hatóságok által előterjesztett cselekvési terv – annak ellenére, hogy nem tartalmaz világos és átfogó finanszírozási tervet – arra enged következtetni, hogy több kulcsfontosságú intézkedés végrehajtása, illetve tervezett végrehajtása a Belső Biztonsági Alapból származó, a görög nemzeti program és a sürgősségi segély keretében nyújtott támogatás igénybevételével történik. Görögországnak további erőfeszítést kell tennie annak biztosítása érdekében, hogy az uniós finanszírozási eszközök – főként a Belső Biztonsági Alap nemzeti programja – keretében kapott jelentős összegek felhasználása időben, hatékonyan és rugalmasan történjen. Ehhez további sürgős kiigazításokra van szükség a programot és annak irányítási struktúráját illetően, hogy a programok végrehajtása maradéktalanul kielégítse a jelenlegi szükségleteket.

A Belső Biztonsági Alap határookra és vízumokra irányuló eszközét létrehozó rendelet⁹ 12. cikkével összhangban a Bizottság a tanácsi ajánlás elfogadása óta folyamatosan kapcsolatban van a görög hatóságokkal, hogy közösen feltérképezzék az azonosított hiányosságok kezelésének és a szükséges intézkedések finanszírozásának legmegfelelőbb módjait.

Kulcsfontosságú, hogy a görög hatóságok minden további késedelem nélkül megkezdjék a Belső Biztonsági Alap keretében kidolgozott görög nemzeti program teljes körű végrehajtását. Eddig már két előfinanszírozási kifizetést folyósítottak (2015 szeptemberében és 2016 februárjában), amelyek összesen mintegy 25 millió EUR-t tesznek ki. Ez közvetlen relevanciával bír a tanácsi ajánlás végrehajtása szempontjából, hiszen egyes intézkedések közvetlenül az azonosított szükségleteket elégítik ki. Ebben a vonatkozásban egyértelmű példa az integrált tengerfelügyeleti rendszer kifejlesztése, ami a görög parti őrség számára nyújtott finanszírozás első számú prioritása (az EUROSUR-re vonatkozó 1. nemzeti célkitűzés keretében). A Görögország által korábban szolgáltatott információk szerint a projekt költsége nagyjából 60 millió EUR-ra becsülhető, amelyből 75 %-ot a Belső Biztonsági Alap nemzeti programja keretében fognak társfinanszírozni.

Ebben az összefüggésben Görögország számára tanácsos úgy ütemezni a finanszírozást, hogy 2016-ban és 2017-ben a források zöme főként a 2. és a 3. konkrét célkitűzésre (Határok, illetve Operatív támogatás–Határok) irányuljon. Ez konkrétan úgy valósítható meg, hogy előrehozzák a tengerfelügyeleti berendezésekkel kapcsolatos, eredetileg 2018-ra tervezett lényeges beruházásokat.

A nemzeti programban előirányzott intézkedések némelyike kevésbé sürgős, ezért Görögországnak azt a lehetőséget is meg kell fontolnia, hogy – akár a nemzeti program formális felülvizsgálata révén – átértékelje a nemzeti program egyes intézkedéseinek prioritási sorrendjét. A prioritások felülvizsgálata során arra kell törekedni, hogy fokozzák a legsürgetőbb szükségletek kielégítését célzó intézkedésekre kijelölt juttatásokat, így biztosítva az azonosított hiányosságok kezeléséhez szükséges intézkedések időben történő, hatékony és megfelelő végrehajtását.

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2014. április 16-i 515/2014/EU rendelete a Belső Biztonsági Alap részét képező, a külső határok és a vízumügy pénzügyi támogatására szolgáló eszköz létrehozásáról és az 574/2007/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL 150., 2014.5.20., 143. o.) (a továbbiakban: a határigazgatást támogató eszközzel szembeni rendelet).

A Belső Biztonsági Alap nemzeti programjára szánt források előreütemezése és a prioritások átrendezése nyomán Görögországnak ritkábban – vagy egyáltalán nem – kellene eseti alapú sürgősségi segélyért¹⁰ folyamodnia, amely megközelítés meglehetősen kockázatos a bizonytalansági tényezők és a hosszú távú tervezés hiánya miatt. Ez a megközelítés fenntarthatatlan. Egy új szemlélet szintén hozzájárulna a támogatott intézkedések teljes mértékű komplementaritásának és következetességének biztosításához, valamint a finanszírozásban tapasztalható átfedések és hézagok kiküszöböléséhez.

Egyes intézkedések Belső Biztonsági Alap keretében történő finanszírozása szorosan összefügg azzal a támogatással, amelyet más szereplők nyújthatnak Görögországnak a korrekciós intézkedések végrehajtásának előmozdítása céljából. A Bizottság felismerte, hogy a külső határok védelme terén Görögország által tapasztalt nehézségek az Európai Unió egészére hatással vannak, és „A schengeni rendszer helyreállítása – ütemterv” című közleményében¹¹ is rámutatott, hogy a többi tagállamnak, az uniós ügynökségeknek és a Bizottságnak is támogatnia kell Görögországot a Tanács és a Bizottság által megfogalmazott ajánlások végrehajtása terén¹². A Bizottság ebből a megfontolásból felkérte Görögországot, hogy a cselekvési terven kívül egy világos „igényfelmérést” is terjesszen elő, amely lehetővé teszi a többi tagállam, az uniós ügynökségek és a Bizottság számára, hogy időben nyújtsanak célirányos támogatást Görögországnak. Görögország 2016. március 18-án bemutatta az EU és Törökország közötti megállapodás kapcsán készített, visszatérésre vonatkozó igényfelmérést, mindazonáltal a Bizottság azt szorgalmazza, hogy a görög hatóságok egy részletes és átfogó, a tanácsi és a bizottsági ajánlásokban említett valamennyi területet felölelő igényfelméréssel egészítsék ki azt¹³.

3. Részletes értékelés

Az alábbi korrekciós intézkedések tekintetében a Bizottság úgy véli, hogy további információra és/vagy pontosításra van szükség a görög hatóságok által bemutatott cselekvési terv alkalmasságának értékeléséhez.

3.1. Regisztrációs eljárás

1. és 2. ajánlás/intézkedés: az intézkedés/ajánlás egyrészt arra vonatkozik, hogy a kitoloncolás felfüggesztésére jogosító okmányokban szerepeljenek a szökés veszélyének elkerülését célzó kötelezettségek a visszatérési irányelv¹⁴ 7. cikkének (3) bekezdésével összhangban, másrészt az ideiglenes tartózkodásra jogosító okmányok minőségét és a görög hatóságok által bevezetett és végrehajtott javításokat is érinti.

Az EU–Törökország megállapodás végrehajtása céljából 2016. március 20-án újonnan bevezetett gyorsított visszafogadási eljárás összefüggésében Görögországot arra ösztönzik, hogy alkalmazza a visszatérési irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti kivételt,

¹⁰ A Bizottság a migrációs válság kezdete óta a tavalyi év során körülbelül 180 millió EUR sürgősségi segéllyel támogatta Görögországot (közvetlenül a görög hatóságoknak vagy nemzetközi szervezeteknek/uniós ügynökségeknek nyújtott támogatás formájában).

¹¹ COM(2016) 120; 2016. március 4.

¹² „A schengeni rendszer helyreállítása” című bizottsági közlemény II. mellékletében szereplő táblázat áttekintést nyújt azokról az ajánlásokról, amelyek maradéktalan és időben történő végrehajtásához a Bizottság és az uniós ügynökségek fellépése is szükség lenne.

¹³ Lásd még a 3., 12. és 50. intézkedéssel kapcsolatos, alábbi megjegyzéseket.

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2008. december 16-i 2008/115/EK irányelve a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról (HL L 348., 2008.12.24., 98. o.).

amelynek értelmében a nemzeti eljárás alkalmazandó¹⁵. Ezzel egyidejűleg fel kell hagyni az ideiglenes tartózkodásra jogosító okmányok kiadásával, mivel az EU–Törökország megállapodás értelmében a Görögországba beutazó személyek úgy tekintendők, hogy Törökország – az uniós és a nemzetközi jognak megfelelő, eseti alapon végzett értékelést követően – visszafogadja őket. Következésképpen az ideiglenes tartózkodásra jogosító okmányokkal kapcsolatosan javasolt korrekciós intézkedések a március 20-án vagy azt követően beutazó személyek vonatkozásában elavulttá váltak. E tekintetben a Bizottság arra kéri a görög hatóságokat, hogy nyújtsanak rendszeres tájékoztatást az EU–Törökország megállapodás végrehajtásának haladásáról, különös tekintettel az irreguláris migránsok vonatkozásában elfogadott visszafogadási eljárásra.

3. ajánlás/intézkedés: a görög rendőrség regisztrációval foglalkozó személyi állományának megerősítését illetően a Bizottság felkéri a görög hatóságokat, hogy nyújtsanak tájékoztatást a legújabb fellépésekről és tervekről, figyelembe véve a március 18-i EU–Törökország megállapodás utáni helyzetet, valamint a regisztrációs folyamat felgyorsításának szükségességét, hogy a nemzetközi védelmet nem igénylő migránsok mihamarabb visszatérhessenek Törökországba.

Görögország kiemelte, hogy az égei-tengeri uniós fogadóállomásokon a Belső Biztonsági Alap sürgősségi finanszírozása révén 2016. június 30-ig biztosított 174 görög rendőrtiszt megerősített jelenléte. Az azonban kérdéses, hogy ezen időpontot követően miként fogják fenntartani a görög rendőrtisztek megerősített jelenlétét. Tisztázni kell, hogy Görögország tervezi-e az uniós fogadóállomások személyi állományának állandó jellegű megerősítését. Ez a megoldás kiküszöbölné a tisztviselők kirendelését hat hónapra korlátozó jogi nehézségeket, amint azt a cselekvési terv is említi, továbbá biztosítaná, hogy megfelelő nemzeti kapacitások álljanak rendelkezésre a jövőbeli migrációs nyomás kezelésére.

A Kósz szigetén fennálló munkakörülményekről készült legfrissebb Frontex-jelentések tükrében bizonytalan, hogy Görögország hogyan kívánja kezelni a Bizottság arra vonatkozó ajánlását, hogy az európai határőrcsapatok fogadóállomásokra kirendelt tagjai számára biztosítani kell a munkavégzés megfelelő tárgyi feltételeit (A. 1. b) ajánlás). Ebből kifolyólag a Bizottság hiányosnak tekinti ezen intézkedés végrehajtását.

4. ajánlás/intézkedés: a migránsok számára a regisztrációs folyamat alatti szálláslehetőség biztosítását illetően a Bizottság felkéri a görög hatóságokat, hogy arról is szolgáltatassanak információkat, hogy mik Görögország legújabb tervei a nemzetközi védelmet nem igénylő migránsok elszállásolásával kapcsolatban, akiket a március 18-i EU–Törökország megállapodás szerint elvileg vissza kell küldeni Törökországba (pl. a nyitott létesítmények esetleges átalakítása őrzött szállásokká).

A Bizottság elismeri, hogy a görög hadsereg bevonásának köszönhetően előrelépés történ a fogadóállomások létesítményeinek létrehozása terén, ugyanakkor rámutat, hogy a cselekvési terv nem nyújt kielégítő tájékoztatást arról, hogy hogyan fogják biztosítani az előírt befogadási feltételeket ezekben a létesítményekben. Konkrétan arra vonatkozó információ

¹⁵ Amennyiben Görögország a 2. cikk (2) bekezdésének a) pontja szerinti kivétel alkalmazása mellett dönt, az érintett személyek védelmének mértéke ezen irányelv 4. cikkének (4) bekezdése értelmében nem lehet kedvezőtlenebb azoknál a biztosítékoknál, amelyeket a visszatérési irányelvnek a kényszerítő intézkedések alkalmazásának korlátozásáról, a kitoloncolás elhalasztásáról, a sürgősségi egészségügyi ellátásról és a gyermekek, illetve a kiszolgáltatott személyek egyéb csoportjai igényeinek figyelembe vételéről, az őrizet körülményeiről, valamint a visszaküldés tilalmának tiszteletben tartásáról szóló cikkei írnak elő, vagy adott esetben az uniós menekültügyi jogszabályokban foglalt egyéb biztosítékoknál.

sem áll rendelkezésre, hogy honnan fogják előteremteni az e célra szükséges forrásokat (nemzeti vagy uniós finanszírozás).

A gyermekek és más kiszolgáltatott személyek szükségleteinek kielégítését illetően a Bizottság hangsúlyozza, hogy az e csoportokba tartozó személyek számára kijelölt férőhelyek Leszboszon (18), Hioszon (25) és Kószon (32) nem tűnnek elegendőnek az ilyen személyek magas létszámához képest. A másik két uniós fogadóállomáson (Lérosz és Számosz) nincs olyan meglévő vagy tervezett terület, amely rendelkezne a kiszolgáltatott személyek csoportjainak befogadásához szükséges kapacitással. Ebből kifolyólag a Bizottság hiányosnak tekinti ezen intézkedés végrehajtását.

5. ajánlás/intézkedés: a regisztrációs eljárás során az úti okmányok hitelességének ellenőrzésére szolgáló, egész oldalas olvasók esetleges beszerzését illetően a cselekvési terv nem tartalmaz elegendő információt arról, hogy e készülékek finanszírozását mikor és hogyan kívánják biztosítani. Görögországnak először is a Belső Biztonsági Alap nemzeti programja keretében meghatározott prioritások átrendezését kell megfontolnia ahelyett, hogy további forrásokat igényel. Ebből kifolyólag a Bizottság hiányosnak tekinti ezen intézkedés végrehajtását, és felszólítja Görögországot, hogy határozza meg az intézkedés időkeretét a Belső Biztonsági Alap átprogramozott nemzeti programjában.

7. ajánlás/intézkedés: a migránsok Eurodacban történő regisztrációjához szükséges informatikai kapacitás megfelelőségét és kielégítőségét illetően a görög hatóságok jelezték, hogy a görög rendőrség az eu-LISA-val együttműködve jelenleg igényfelmérést végez a rendszer megfelelő informatikai kapacitásának biztosítása érdekében. A becslések szerint az informatikai rendszer korszerűsítése négy-öt hónapot vesz majd igénybe. Ebből kifolyólag a Bizottság hiányosnak tekinti ezen intézkedés végrehajtását, és felszólítja Görögországot, hogy határozza meg az informatikai rendszer korszerűsítésének elfogadható és konkrét időkeretét. Emellett a Bizottság tájékozódni kíván az Eurodacban történő megfelelő ujjnyomatörögztést lehetővé tevő informatikai infrastruktúrára vonatkozó igényfelmérések és fejlesztési tervek jelenlegi állásáról, amint az a Bizottság illetékes szolgálataival és az eu-LISA-val folytatott párbeszéd keretében is elhangzott.

40. ajánlás/intézkedés: a cselekvési tervben nem esik szó a filákiói befogadóállomáson megfelelő mennyiségű Eurodac-terminál biztosítására irányuló korrekciós intézkedésről. A görög hatóságok által benyújtott cselekvési tervet ki kell egészíteni ezzel az információval.

3.2. Visszatérés

10. ajánlás/intézkedés: a visszatérési eljárások azonnali elindítását illetően Görögország szorosabb együttműködést helyezett kilátásba a Frontexszel és a török hatóságokkal, és a helyzet lényegesen javult az új gyorsított visszatérési eljárás bevezetésének és a 2016. március 18-i EU–Törökország megállapodás keretében tett új politika kötelezettségvállalásoknak köszönhetően. E tekintetben Görögországnak részletesen ismertetnie kell azokat a végrehajtott vagy tervezett konkrét jogi és operatív intézkedéseket, amelyek elősegítik a Törökországba való visszatérést, ugyanakkor az eljárás egésze során garantálják az alapvető jogi biztosítékokat, valamint az uniós és nemzetközi jog tiszteletben tartását. Szintén információt kell szolgáltatnia a visszatérési eljárások megszervezése céljából kiküldött vagy kiküldendő (további) személyzet létszámáról, és a fogadóállomásokon az irreguláris migránsok szökésének megakadályozása érdekében hozott intézkedésekről.

3.3. Tengeri határőrizet

12. ajánlás/intézkedés: Görögország az átfogó és hatékony parti megfigyelőrendszer hosszú távú kialakítására irányuló fellépésről meglehetősen kimerítő tájékoztatást adott, ám azt nem részletezte kellőképpen, hogy a tervezett intézkedések a jelenlegi helyzethez képest mennyiben javítanák a tengeri határőrizetet, és hogyan egészítik ki egymást az új és a meglévő kapacitások.

A Belső Biztonsági Alap nemzeti programja keretében finanszírozandó intézkedéseket illetően Görögország mindaddig nem nyújtott tájékoztatást arról, hogy pontosan mikor válnának elérhetővé a bővített határőrizeti kapacitások, és mikor indulna a vonatkozó közbeszerzési eljárás. Különösen az integrált tengerfelügyeleti rendszernek az ajánlások kezelése terén betöltött meghatározó szerepére való tekintettel fontos tisztázni a rendszer előkészítő szakaszait (a működésbe lépés tervezett időpontja 2017), és mindenekelőtt azt, hogy véglegesítették-e a vonatkozó műszaki előírásokat, valamint a közbeszerzési eljárás tényleges kezdetének időpontját. Az integrált tengerfelügyeleti rendszert kiegészítő szárazföldi tényezők jelentőségéből adódóan Görögországnak azt is fel kell tüntetnie, hogy hány járőrhajót irányzott elő a Belső Biztonsági Alap nemzeti programja keretében, és a hajók tervezett száma megfelelő szintű reagálási kapacitást biztosít-e valamennyi szigeten. Ami a Belső Biztonsági Alap nemzeti programjának konkrét intézkedései keretében finanszírozandó eszközöket illeti, Görögországnak a vonatkozó indikatív ütemtervben pontosítania kell ezen eszközök beszerzésének és teljes körű működésbe lépésének időpontját.

3.4. Kockázatelemzés

15. és 16. ajánlás/intézkedés: a kockázatelemzési rendszer helyi szintű kidolgozásával és a kockázatelemzési tevékenységek végzésével kapcsolatban ajánlott korrekciós intézkedéseket illetően a Bizottság nyomatékosítani kívánja, hogy ezeket az intézkedéseket lehetőleg a közös integrált kockázatelemzési modellnek megfelelően kell végrehajtani.

3.5. Humánerőforrás és képzés

A képzéssel kapcsolatos korrekciós intézkedéseket illetően információt kell szolgáltatni a 2015. novemberi értékelő látogatás után képzésben részesített határőrök számáról, az egyes képzési programok tervezett létszámáról, valamint a tervezett képzési tevékenységek ütemezéséről (**16., 17., 19., 20., 21., 29. és 49. ajánlás/intézkedés**).

3.6. Határforgalom-ellenőrzési eljárások

A görög rendőrség útmutatást adott a határátkelőhelyeknek a határforgalom-ellenőrzési eljárásoknak az uniós vívmányokkal való összehangolásával kapcsolatos korrekciós intézkedéseket illetően. Ezzel kapcsolatban információt kell szolgáltatni az útmutatás követésének ellenőrzésére szolgáló felügyeleti/nyomonkövetési mechanizmusok jellegéről (**16., 17., 22., 23., 26., 28., 29., 30., 33. és 49. ajánlás/intézkedés**).

27. ajánlás/intézkedés: Görögország márciusban körlevelet kívánt küldeni „a harmadik országokból érkező sétahajókra alkalmazott kivételes megközelítés” felfüggesztéséről, hogy a sétahajók ellenőrzését is összhangba hozza a Schengeni határ-ellenőrzési kódex szabályaival. A Bizottság véleménye szerint a javasolt korrekciós intézkedés, amely a Schengeni határ-ellenőrzési kódexszel összeegyeztethetetlen kivételes megközelítés felfüggesztésére irányul, nem elegendő az azonosított hiányosság tartós orvoslásához. A kivételes megközelítést meg kell szüntetni, és a sétahajók ellenőrzését a Schengeni határ-ellenőrzési kódexhez kell igazítani.

37. ajánlás/intézkedés: Görögország jelezte, hogy a görög rendőrség bizonyos adminisztratív korlátai és jogi kötelezettségei nem teszik lehetővé a Nea Viszában található határőrizeti központ javasolt áthelyezését az oresziádai rendőrségi igazgatóságon belül működő regionális határigazgatási és határfelügyeleti központba, holott ez elősegítené az átfogóbb helyzetkép megalkotását, és hatékonyabbá tenné az oresziádai rendőrségi igazgatóság nyomkövetési és operatív tevékenységeit (továbbá a két központ egyesítésének köszönhetően humánerőforrás-megtakarítást is eredményezne). A Bizottság felkéri Görögországot, hogy részletesen ismertesse az említett adminisztratív korlátokat és jogi kötelezettségeket.

38. ajánlás/intézkedés: a GPS jeltovábbítók járőröző járművekbe vagy egységekbe való beépítését illetően – ami a határőrizeti központ számára lehetővé teszi e járművek vagy egységek elhelyezkedésének nyomon követését – megállapították, hogy a projekt pénzügyi és egyéb akadályok miatt a kezdeti szakaszban elakadt, ezért új tanulmány készül majd egy technikai szempontból jobb és megfizethetőbb megoldás kialakítása érdekében.

A Bizottság részletesebb tájékoztatásra tart igényt a konkrét akadályokról, valamint arról, hogy miért van szükség új tanulmányra és mi a tanulmány kezdetének és lezárásának tervezett időkerete. A Bizottság úgy véli, hogy a bevált módszerek más tagállamokkal való megosztása hatékonyabb megoldást jelenthet.

3.7. Infrastruktúra és berendezések

44. ajánlás/intézkedés: a görög hatóságok által bemutatott cselekvési terv kimondja, hogy megfelelő intézkedéseket fognak végrehajtani a Vízüminformációs Rendszer ellenőrzési célú alkalmazásának kiterjesztése érdekében, hogy az ellenőrzési pontokon dolgozó tisztviselők a Vízüminformációs Rendszerben tárolt valamennyi információhoz hozzájussanak, és így könnyebben meg tudják vizsgálni a beutazási feltételek teljesülését. Fel kell tüntetni, hogy milyen intézkedéseket fognak végrehajtani és milyen ütemezés szerint.

3.8. Általános ajánlás

50. ajánlás/intézkedés: ami a Görögország által annak érdekében végrehajtandó megfelelő intézkedéseket illeti, hogy valamennyi külső határán a schengeni vívmányoknak megfelelően történjen a határellenőrzés, Görögország jelezte, hogy szoros együttműködést fog folytatni a Frontexszel annak biztosítása érdekében, hogy a harmadik országbeli állampolgárok a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársasággal közös határon csakis a kijelölt határátkelőhelyeken hagyják el Görögország területét. Ezen túlmenően Görögország jelenleg véglegesíti a határátkelőhelyek közelében szükséges kiegészítő személyzetre vonatkozó igényfelmérést.

A legújabb nyugat-balkáni fejlemények nyomán – konkrétan miután a nyugat-balkáni útvonal mentén elhelyezkedő országok véget vetettek a továbbáramoltatási politika alkalmazásának – a Frontex felajánlotta, hogy megfelelően módosítja a Görögország és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság (illetve Albánia) közös határán biztosított operatív segítségnyújtását egy teljes körű közös művelet keretében¹⁶. Tekintettel a helyzet súlyosságára, valamint arra, hogy Görögország további személyzetre tart igényt a határátkelőhelyek közelében, a Bizottság felszólítja Görögországot, hogy sürgősen véglegesítse az igényfelmérést, és fogadja el a Frontex javaslatát.

¹⁶ Fabrice Leggeri, a Frontex ügyvezető igazgatójának 2016. március 15-i levele Tzanekos Fillipakos főtitkárnak.

A migránsok szárazföldön és az északi határokhoz közel történő következetesebb ellenőrzésével kapcsolatos korrekciós intézkedéseket illetően – amelyek a migránsok regisztrációjának és személyazonosságuk ellenőrzésének biztosítását célozzák, és amelyekről a görög rendőrség útmutatást nyújtott – információt kell szolgáltatni az útmutatás maradéktalan végrehajtásának ellenőrzéséhez szükséges felügyeleti/nyomonkövetési mechanizmusról.

Ami a befogadóállomáson, regisztrációs központon vagy őrizeti központon kívül tartózkodó migránsok számára a görög rendőrség által nyújtott, szálláslehetőségekre vonatkozó tájékoztatást illeti, Görögországot felkérjük az intézkedések késedelem nélküli végrehajtására.

Görögországnak emellett szorosan nyomon kell követnie a helyzetet, ideértve a migrációs útvonalak bármiféle változását, és szükség szerint alkalmazkodnia kell, hogy minden szükséges lépést megtegyen, köztük a bizottsági közleményben azonosított intézkedéseket is.

4. Következtetés

A fenti értékelés tükrében a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Görögország lényeges előrelépést tett. Mindazonáltal a görög hatóságok által bemutatott cselekvési tervet tovább kell fejleszteni, hogy átfogóan kezeljék a 2015. novemberi értékelés során azonosított hiányosságokat. Kiemelendő, hogy számos intézkedés tekintetében pontosabban meg kell határozni az ütemezést, a felelősségeket és a pénzügyi tervezést. Ezen túlmenően egyes intézkedések végrehajtása még nem tekinthető megfelelőnek, illetve befejezettnek. Végül, bizonyos intézkedéseket illetően érdemi kiegészítő információkra vagy pontosításra van szükség. A Bizottság felkéri Görögországot, hogy 2016. április 26-ig küldje meg a kiegészítő információkat és a pontosításokat. A Bizottság egyúttal „A schengeni rendszer helyreállítása – ütemterv” című közlemény szellemében biztosítja a folytatólagos segítségnyújtást.